

SJMoeël I/I SAMUEL - HOOFDSTUK 1

*De jaarlijkse
pelgrimstocht
van Elkana en
zijn vrouwen
naar Sjilo*

1. ¹En er was een zekere man uit Ramatajiem-Tsofiem, in het Efrajim-gebergte, wiens naam was Elkana, de zoon van Jerocham, de zoon van Elihoe, de zoon van Tohoe, de zoon van Tsoef, van de stam Efrajim. ²Hij had twee vrouwen: de ene heette Channa en de tweede heette Penina. Penina had kinderen, maar Channa had geen kinderen. ³Deze man was gewend om op vastgestelde tijden op te trekken uit zijn stad en zich neer te werpen en offers te brengen voor Hasjem, de Heer van de Legers, in Sjilo, waar de twee zonen [2831] van Eli, Hofni en Pinchas Kohaniem waren voor Hasjem. ⁴Op de dag dat Elkana offers bracht, gaf hij zijn vrouw Penina en haar zonen en dochters altijd stukken [van het offervlees]. ⁵Maar aan Channa gaf hij altijd het mooiste stuk, want hij had Channa lief en Hasjem had haar baarmoeder gesloten. ⁶Haar rivale kwetste haar regelmatig, om haar te ergeren, dat Hasjem haar baarmoeder gesloten had. ⁷Dit deed hij ieder jaar en iedere keer als Penina

1. En er was een zekere man – [Dit volgt Rasji, die een verklaring geeft voor het woordje ‘en’.] Het volgt allemaal op elkaar: Mosjé gaf de Tora door aan Jehosjoea, en Jehosjoea gaf het door aan de Oudsten, en iedere rechter gaf het door aan zijn opvolger, totdat het bij Eli kwam en hij gaf het aan Sjmoeël door, zoals we het leren in de Misjna (in Avot 1:1): en de Oudsten gaven het door aan de profeten (*Rasji*). [M.a.w., de geschiedenis van Eli en Sjmoeël is het vervolg van het Boek Sjoftiem. Eli was een rechter en de opvolger van Sjimsoen.]

Volgens de *Radak* moeten we lezen: „Er was een zekere man.” De letter *Wav* die wij vertaald hebben met het woordje ‘en’ duidt volgens hem op een inleiding tot een nieuw verhaal.

Uit Ramatajiem-Tsofiem – Er waren twee heuvels die op elkaar uitkeken. Jonatan verklaart het woord Tsofiem echter als leerlingen van profeten [waarbij het woord *tsofiem* ‘zienaers’ betekent] (*Rasji*). *Radak* is het met deze laatste zienswijze van *Rasji* eens, want, zegt hij, deze Elkana was één van de nakomelingen van Elkana, de zoon van Korach [*Sjemot* 6:24] en de zonen en nakomelingen van Korach waren profeten [zienaers].

Mesèchet Megilla (14a) geeft nog een andere verklaring voor de naam Ramatajiem-Tsofiem: het betekent de heuvel vanwaar tweehonderd (*matajiem*) profeten profeteerden in de tijd van Elkana.

Elkana – Hij was een Leviet, één van de zonen van Aviasaf, een zoon van Korach en zo wordt het ook vermeld in I Divrei Hajamiem 6:7-12 (*Rasji*).

Van de stam Efrajim – Jonatan vertaalt: ‘van de berg van het Huis van Efrajim.’ En volgens de Midrasj (Ruth Rabba 2:5) is een Efrati een belangrijk man. [Er is reeds vastgesteld dat Elkana een Leviet was, dus was hij geen lid van de stam Efrajim, maar hij woonde in het gebied van Efrajim.]

3. Hij trok op – Hij was gewoon om ieder jaar omstreeks dezelfde tijd [of bij ieder pelgrimfeest] naar Sjilo op te trekken. De Midrasj zegt dat hij ieder jaar een andere route nam, om zo aan Israëel duidelijk te maken dat zij hem moesten navolgen (*Rasji*).

Om zich neer te werpen en offers te brengen – Om te bidden en offers te brengen voor het feest (*Radak*).

4. Op de dag dat hij offers bracht – Op de feestdag (*Rasji*).

Waar de twee zonen van Eli, Hofni en Pinchas Kohaniem waren – De reden dat Elkana iedere keer een andere route nam, was om de mensen aan te sporen hem na te volgen, omdat de mensen laks waren naar Sjilo te gaan, door het wangedrag van Hofni en Pinchas, zoals dat verderop (2:12-17) vermeld wordt (*Malbiem*).

5. Het mooiste stuk – [Lett.: Eén stuk van gezichten]. Een stuk dat het waard is om het met een vriendelijk gezicht aan te nemen (*Rasji*).

Er zijn hiervoor verschillende verklaringen: 1. Een respectabel stuk om haar boosheid te doen bedaren. 2. Een stuk dat de moeite waard was om met een vriendelijk gezicht in ontvangst te nemen. 3. Een dubbel stuk, om zijn liefde voor Channa uit te drukken. 4. Hij gaf haar maar één stuk, want zij had geen kinderen. 5. Hij gaf het met een lelijk gezicht, want hij was boos op Channa dat zij hem geen kinderen had gegeven (*Radak*).

6. Haar rivale – De andere vrouw van Elkana, Penina (*Rasji*).

Als één man twee vrouwen heeft, kwellen zij elkaar doorgaans en daarom worden ze elkaars rivale of kwelgeest genoemd (*Radak*).

Kwetste haar regelmatig – Keer op keer en dan zei ze bijvoorbeeld: heb je ook een jas gekocht voor je oudste zoon of een trui voor je jongste zoon? (*Rasji*)

Om haar te ergeren – Opdat zij zou klagen en onze Geleerden verklaren dat zij dit deed opdat Channa met meer vuur om kinderen zou bidden, dus Penina deed het met goede bedoelingen (*Rasji*).

7. Dit deed hij elk jaar – Elk jaar gaf Elkana haar het mooiste stuk om haar zo te laten zien dat hij van haar hield en haar rivale ergerde haar iedere keer meer, naar mate haar echtgenoot zijn liefde voor haar toonde (*Rasji*).

I SJMOEËL – I SAMUEL – HOOFDSTUK I

naar het huis van Hasjem optrok, treiterde zij haar zodanig, totdat zij begon te huilen en niet meer at.

⁸Elkana, haar echtgenoot, zei dan tegen haar: „Channa, waarom huil je? En waarom eet je niet? En waarom ben je zo bedroefd? Ben ik voor jou niet meer waard dan tien zonen?”

⁹Na te hebben gegeten in Sjilo en gedronken, stond Channa op en Eli, de Kohen zat op een stoel naast de deurpost van het Heiligdom van Hasjem.

¹⁰Bitter gestemd en in tranen bad Channa tot Hasjem. ¹¹Ze legde een gelofte af en zei: „Hasjem, Heer van de Legioenen, wanneer U wilt kijken naar de ellende van Uw dienaress, en als U aan mij wilt denken en als U Uw dienaress niet wilt vergeten, maar U geeft Uw dienaress een mannelijke nakomeling, dan zal ik hem aan Hasjem geven, alle dagen van zijn leven en geen scheermes zal over zijn hoofd komen.

Totdat ze begon te huilen en niet meer at – Ze kon niet eten van verdriet (*Metsoedat David*).

8. Dan tien zonen – De tien zonen van Penina (*Rasji*). Hij bedoelde niet letterlijk tien, maar een groot aantal, zoals het getal zeven of tien wel meer gebruikt wordt in Tanach om een groot aantal aan te duiden (*Radak*).

9. Na te hebben gegeten – Nadat haar echtgenoot haar getroost had (*Rasji*).

Stond Channa op – Om naar het huis van Hasjem te gaan (*Metsoedat David*).

Eli zat op een stoel – Hij zat op een grote stoel, want hij was die dag aangesteld als Rechter over Israël (*Rasji*).

10. In tranen – Want de poort der tranen is nimmer gesloten (*Ralbag*), want hoewel Hasjem soms onze gebeden niet verhoort, worden hartverscheurende gebeden, begeleid van tranen nimmer verworpen (*Berachot* 32b).

Tot Hasjem – D.w.z. in de richting van het Heilige der Heiligen – naar het oosten (*Ralbag*).

11. Heer van de Legioenen – Waarom wordt hier deze Naam gebruikt? Het antwoord is dat zij tegen Hasjem zei: „O Heer der wereld, U heeft twee legioenen in Uw wereld geschapen: de hemelse wezens, die zich niet vermenigvuldigen, en die ook niet doodgaan, en de aardse wezens, die zich zowel voortplanten als sterven. Wanneer ik een aards schepsel ben, laat mij me dan vermenigvuldigen en als ik een hemels wezen ben, laat mij dan niet sterven. En een andere verklaring: Channa zei: Heer der wereld, u heeft al de legers geschapen, kunt U mij dan niet één zoon schenken (*Rasji*)?”

In de Talmoed (*Berachot* 31b) zegt R. Elazar: Channa was de eerste persoon die G-d aansprak met Hasjem Tsevaot en ze zei eigenlijk: „Hasjem Tsevaot, is het, met al Uw legioenen, te moeilijk voor U om mij één zoon te geven?” In feite dreigde Channa Hasjem, volgens R. Elazar, dat zij zich voor de ogen van haar eigen man met een andere man zou afzonderen, als Hasjem haar geen zoon schonk. En dan zou hij haar verbieden zich met die man af te zonderen. En dan zou ze dat toch doen, voor de ogen van twee getuigen en dan zou ze de bitterwaters moeten drinken. En er staat geschreven [*Bamidbar* 5:28]: „Dan zal bewezen worden dat zij onschuldig is en kinderen voortbrengen!”

Uw dienaress – Dit woord gebruikt Channa driemaal, en dat correspondeert met de drie voorschriften voor de vrouw (*Rasji*). [*Rasji* bedoelt: Nidda (de wetten van de maandelijke ongesteldheid), Challa (de afscheiding van deeg) en het aansteken van de Sjabbat-kaarsen. En zij bedoelde te zeggen: heb ik niet altijd deze voorschriften in acht genomen?]

Abarbanel merkt op dat iemand niet een ander het nazier-schap kan opleggen en dat geldt ook voor een ouder, maar in dit geval, omdat Channa haar zoon kreeg als gevolg van haar gebeden, had ze wel de bevoegdheid om hem aan Hasjem op te dragen.

Een mannelijke nakomeling – [Lett.: het zaad van mannen] Rechtvaardige mannen, of belangrijke mannen (*Rasji*).

Dan zal ik hem aan Hasjem geven – Zij vroeg om een rechtvaardig en wijze zoon, die waardig zou zijn voor Hasjem (*Rasji*). Sjmoeël was een Leviet en *Radak* vraagt wat er zo bijzonder aan was, dat zij haar zoon Hasjem zou dienen, want dat doen toch alle Levieten in de Tempel? Maar zij doen dat pas vanaf dat zij 25 jaar oud zijn en Channa bracht haar zoon al naar het Mikdasj toen hij pas twee jaar oud was.

En geen scheermes zal over zijn hoofd komen – In Traktaat Nazier, Misjna 9:5 is een discussie tussen Rabbi Nehoraj en Rabbi Jossi. Er staat geschreven: „En geen *mora* zal over zijn hoofd komen.” Datzelfde staat ook geschreven bij Sjimsjon, en daar betekent het dat Sjimsjon een nazier was, [en het woord *mora* betekent dus ‘scheermes’] dus was ook Sjmoeël een nazier. Maar volgens R. Jossi betekent het woord *mora* vrees, en bedoelde Channa dat Sjmoeël geen vrees voor mensen zou hebben. Echter, er staat geschreven [in I Sjmoeël 16:2]: „Maar Sjmoeël zei: hoe kan ik gaan? Als Sjael [Saul] het hoort, zal hij mij doden.” Met andere woorden, Sjmoeël had wel vrees voor mensen en dus betekent het woord *mora* hier geen vrees, maar scheermes en was Sjmoeël een nazier.

De vermaning van Eli en zijn verontschuldiging ¹²Terwijl zij daar zo uitgebreid stond te bidden voor Hasjem, lette Eli op haar mond. ¹³Channa echter sprak met haar hart, alleen haar lippen bewogen, maar haar stem was niet te horen, waardoor Eli dacht dat zij een dronken vrouw was. ¹⁴Eli zei tegen haar: „Hoelang zul je nog dronken zijn? Gooi je wijn toch van je af. ¹⁵Channa antwoordde en zei: „Nee, mijn heer, ik ben een vrouw met een zorgelijke geest en ik heb nog nieuwe, noch oude wijn gedronken, maar ik stortte mijn hart voor Hasjem uit. ¹⁶Denk niet dat uw dienaress een slechte vrouw is, want tot nu toe heb ik alleen gesproken vanuit mijn overstelpend verdriet en mijn boosheid.” ¹⁷Hierop antwoordde Eli: „Ga in vrede. De G-d van Israël zal je verzoek dat je Hem gedaan hebt, inwilligen.” ¹⁸Zij zei: „Moge uw dienaress gunst vinden in uw ogen.” Daarna ging de vrouw heen en at en haar gezicht was niet meer hetzelfde. ¹⁹Zij stonden 's ochtends vroeg op en wierpen zich voor Hasjem ter aarde; daarna keerden zij terug naar hun huis in Rama. Elkana had gemeenschap met zijn vrouw en Hasjem dacht aan haar. ²⁰En het gebeurde, dat toen de tijd voorbij was, nadat Channa was zwanger geworden, dat Channa een zoon [2832] baarde en ze noemde hem Sjmoeël, want [ze zei]: „Ik heb hem aan Hasjem gevraagd.” ²¹De man Elkana trok met heel zijn familie op om Hasjem het jaarlijkse offer te brengen en zijn eed. ²²Maar Channa trok niet op, want zij zei tegen haar

---

12. Lette op haar mond – Eli wachtte totdat zij zou stoppen (*Rasji*). [*Rasji* bedoelt te zeggen dat Eli niet naar haar keek, want dat zou niet netjes zijn.] *Radak* verklaart echter dat hij op haar mond lette en zich verbaasd afvroeg wat zij zo lang aan het bidden was, hetgeen ongewoon was, vooral omdat hij niets hoorde en hij alleen haar lippen zag bewegen. Daarom dacht hij dat ze dronken was. Volgens *Metsoedat David* keek hij nauwkeurig naar haar mond om er achter te komen wat zij zei.

13. Channa sprak met haar hart – Zij sprak in zichzelf (*Metsoedat David*). Ze bad met heel haar hart (*Radak*). **Eli dacht dat ze dronken was** – Want in die dagen was het niet gewoon om zachtjes te bidden (*Rasji*).

14. Gooi de wijn toch van je af – Zodat je kunt bidden zoals iedereen bidt, als je weer nuchter bent (*Radak*).

15. Nee, mijn heer – Ik ben niet dronken (*Metsoedat David*). Nee, u bent geen heer in dit opzicht, en u laat merken dat de heilige geest niet op u rust, want anders had u geweten dat ik niet dronken ben (*Rasji*) [op basis van *Berachot* 31b].

Een vrouw met een zorgelijke geest – Ik ben erg bedroefd (*Metsoedat David*).

Maar ik stortte mijn hart uit voor Hasjem – En daarbij hoef ik mijn stem niet te verheffen, want wat ik te zeggen heb, gaat niemand anders wat aan (*Metsoedat David*).

16. Denk niet dat uw dienaress een slechte vrouw is – [Wij hebben hier vertaald volgens *Metsoedat David*. Er staat echter letterlijk: **Geef uw dienaress niet aan een gewetenloze vrouw**. Hierop verklaart *Rasji*:] Gezien het feit dat Eli haar hard toesprak en dus kennelijk kwaad was op haar, probeerde zij hem te sussen, opdat hij haar niet beschaamd zou maken voor haar rivale, de gewetenloze vrouw (*Rasji, Radak*).

17. G-d zal je verzoek inwilligen – En Hij zal je een zoon geven (*Abarbanel* op basis van een Midrasj). Volgens *Rasji* was dit een profetie, volgens *Metsoedat David* was het een bede, dat Hasjem haar zou verhoren.

18. Moge uw dienaress gunst vinden – Dit was een verzoek om erbarmen (*Rasji*).

Zij ging heen – Zij ging naar huis en at daar, nu haar hart opgelucht was (*Radak*). Ze was opgelucht dankzij de zegen van Eli (*Metsoedat David*). Ze vertrouwde op de profetie van Elie of op zijn gebed voor haar (*Ralbag*).

Haar gezicht was niet meer hetzelfde – Ze keek niet meer boos (*Rasji*).

19. Elkana had gemeenschap met zijn vrouw – Hiervan leren we dat men geen gemeenschap heeft als men op reis is (*Rasji*). [Dit geldt alleen als men bij een gastheer slaapt en zijn beddegoed gebruikt, want dan zou men zich niet netjes gedragen, voor het geval dat er zaad op het laken achterblijft (*Sj.A.O.Ch.* 240:13 en *M.B.* 52).]

20. Toen de tijd voorbij was – [Lett.: na de seizoenen en dagen] Het minimum van seizoenen is twee [en een seizoen duurt drie maanden] en het minimum van dagen is ook twee, dus na zes maanden en twee dagen beviel zij. Hiervan leren we dat een zwangerschap van zeven maanden niet langer hoeft te duren dan na zes maanden en een fractie van de zevende maand (*Rasji*).

Sjmoeël – Samengesteld uit *Sjaoel mi-El* – aan God gevraagd (*Radak*).

21. Het jaarlijkse offer – Het offer van die bepaalde feestdag (volgens *Targoem Jonatan*) (*Rasji*).

Zijn eed – De eed die hij tussen de ene en de volgende pelgrimstocht maakte, dat hij bij het volgende feest weer een offer zou brengen (*Rasji*). En hij had een eed gezworen dat hij een offer zou brengen uit dank dat hij een zoon had gekregen (*Radak*).

echtgenoot: „Pas als het kind van de borst is, zal ik hem meenemen en dan zal hij voor Hasjem verschijnen en daar zal hij zich voor altijd vestigen. ²³Elkana, haar echtgenoot, zei tegen haar: „Doe wat je goed lijkt, blijf hier totdat je hem niet meer voedt, maar [ik hoop] dat Hasjem Zijn woord houdt.” Zo bleef de vrouw dus thuis en voedde haar zoon, totdat hij van de borst af was.

Sjmoeël wordt naar Sjielo gebracht [2838] ²⁴Toen hij van de borst af was, nam ze hem mee, met drie stieren en een efa meel en een kruik met wijn en ze bracht hem naar het huis van Hasjem in Sjielo, hoewel het kind nog erg jong was. ²⁵Zij slachtten de stier en brachten het

22. Pas als het kind van de borst is – Na vierentwintig maanden, want dat is de tijd dat een baby gezoogd wordt (*Rasji*). En Channa was bang dat het kind te zwak zou zijn om mee te nemen op de reis naar het Mikdasj (*Radak*).

Daar zal hij zich voor altijd vestigen – Altijd is voor een Leviet 50 jaar [zie Bamidbar 8:25]: „En vanaf de leeftijd van vijftig jaar zal hij terugkeren van de dienst.” Sjmoeël werd 52 jaar oud [dus ook hij diende 50 jaar], want Eli was veertig jaar rechter over Israël [zie I Sjmoeël 4:18] en hij was tot rechter aangesteld op de dag dat Channa tot Hasjem bad [zie *Rasji* op vs. 9]. Wanneer we Channa's zwangerschap eraf trekken, was Eli 39 jaar rechter vanaf de geboorte van Sjmoeël. Op de dag dat Eli stierf, werd de Ark geroofd en de Ark bleef zeven maanden in het land van de Fillistijnen [zie verderop 6:1]. Vandaar werd de Ark naar Kiriat Jeariem gebracht en daar bleef hij zeven jaar, totdat David, na een regering van zeven jaar in Chevron, de Ark weghaalde uit Kiriat Jeariem. Vanaf de tijd dat de Ark in Kiriat Jeariem was, waren twintig jaar verlopen, waarvan David zeven jaar had geregeerd in Chevron [7:2]. Dus vanaf dat de Ark werd geroofd totdat Sjael stierf [en David begon te regeren] waren 13 jaar en zeven maanden verlopen. En Sjmoeël stierf vier maanden vóór Sjael (*Rasji*). [Dus vanaf dat de Ark werd geroofd totdat Sjmoeël stierf, verlieten ruim 13 jaar. Dat opgeteld bij de 39 jaar dat Elie regeerde, na de geboorte van Sjmoeël, maakt 52 jaar.]

Daar zal hij zich voor altijd vestigen – Dat wil zeggen: zolang Eli leeft zal hij dienen in het Misjkan (*Metsoedat David*). [Want Sjmoeël diende niet zijn hele leven in Sjielo, want toen Elie 40 jaar rechter was en Sjmoeël 39 jaar oud was [zie *Rasji* hierboven] werd de Ark uit Sjielo geroofd door de Fillistijnen, waarna Sjmoeël zich in Rama vestigde en het land rondtrok om recht te spreken [zie 7:15-17].

23. Dat Hasjem Zijn woord houdt – Je hebt gevraagd of Hij je zaad van rechtvaardige mannen wil geven [vs. 11 hierboven] en Eli antwoordde je met G-delijke inspiratie: „De G-d van Israël zal je verzoek dat je Hem gedaan hebt, inwilligen” [hierboven vs. 17]. Moge Hasjem Zijn woord houden. Dit is de eenvoudige interpretatie. Maar de Midrasj Agada (Midrasj Sjmoeël 3:4) verklaart het aldus: Rabbi Nechamja zei in naam van Rabbi Sjmoeël, de zoon van Rav Jitschak: iedere dag werd er een *bat kol* [echo van een G-delijke stem] gehoord over de hele wereld, die zei: „In de toekomst zal er een rechtvaardig mens opstaan en zijn naam is Sjmoeël.” En iedere vrouw die van een zoon beviel, noemde hem Sjmoeël, maar zodra men zijn daden zag, zei men: „Dit is Sjmoeël niet.” Toen deze geboren werd, en men zijn daden zag, zei men: „Het lijkt erop dat hij het is.” En dit is wat Elkana bedoelde toen hij zei: „Dat Hasjem Zijn woord houdt,” dat wil zeggen: ik hoop dat dit Sjmoeël de tsaddiek is (*Rasji*).

24. Toen hij van de borst af was, nam zij hem mee – Ondanks dat hij nog erg jong en teer was – want zij nam hem van de borst af na vierentwintig maanden – wachtte zij niet langer tot hij groot en sterk zou zijn (*Radak*).

Met drie stieren – Eén om op te offeren en de anderen om te eten en daarom staat er ook in het volgende vers: „En zij slachtte de stier.” En zo ook de efa meel en de wijn: gedeeltelijk om te offeren en gedeeltelijk om op te eten en te drinken. (*Radak*). [Een efa is een inhoudsmaat en meet 432 eieren, ± 24,8 liter.] Echter volgens *Ralbag* en *Metsoedat David* waren alle drie stieren bestemd als offer en ook heel de efa meel en de kruik met wijn.

En een efa meel – Ik heb gehoord van Rabbeinoe Jitschak HaLevi: een efa is drie sea. Hiervan nam zij drie tiende efa fijn meel, die men als meeloffer moet brengen, tezamen met een stier [zie Bamidbar 15:8-9], zoals we leren (in Menachot 76b): „Het Toonbrood was gemaakt van 24 tienden van een efa van vierentwintig sea. [D.w.z. een tiende deel van een efa fijn meel van een sea tarwe] (*Rasji*).

En een kruik wijn – Voor een plengoffer (*Rasji*).

Het kind was nog jong – Dit volgt de vertaling van Jonatan.

25. Zij slachtten de stier – Dat wil zeggen, toen zij de eerste stier slachtten (*Metsoedat David*) [Volgens *MD* werden namelijk alle drie de stieren geofferd (zie noot bij vs. 24 hierboven).]

En brachten het kind naar Eli – Om te laten zien dat zijn profetie was uitgekomen. Maar onze Rabbijnen verklaren in Berachot [31b] dat men hiervan de wet kan afleiden dat men voor het slachten van een offerdier geen Kohen nodig heeft (*Rasji*) [maar dat dus ook een niet-Kohen dat kan doen, maar de overige handelingen van het offeren moeten wel door een Kohen gedaan worden. In traktaat Berachot wordt verteld dat Eli een Kohen liet zoeken om de stier te slachten en dat de kleine, twee jaar oude Sjmoeël daarop zei dat dit niet nodig was, want dat ook een niet-Kohen het offerdier mocht slachten].

I SJMOEËL – I SAMUEL – HOOFDSTUK I

kind naar Eli. ²⁶Ze zei: „Alstublieft, mijn heer, bij uw leven, mijn heer, ik ben de vrouw die hier voor u stond te bidden tot Hasjem. ²⁷Voor dit kind heb ik gebeden en Hasjem heeft mijn verzoek, dat ik heb deed, ingewilligd. ²⁸Ik heb hem voor Hasjem bestemd; zolang hij leeft zal hij gewijd zijn aan Hasjem.” En hij wierp zich daar voor Hasjem op de aarde.

2. ¹Toen bad Channa en zei:

---

26. Alstublieft mijn heer – Wilt u op het letten, dat hij uw leerling zal worden. En volgens de Midrasj: dood hem niet voor straf (*Rasji*). De Talmoeed in Berachot 31b vertelt verder dat Eli Sjmoeël wilde laten doden, omdat hij een wets-uitspraak had gedaan in aanwezigheid van zijn leraar, iets waarop de doodstraf staat, uit te voeren door de Hemel, dit ondanks dat Sjmoeël pas twee jaar oud was, maar Eli meende dat hij al het verstand had van een meerderjarige. *Ralbag* wijst erop dat Sjmoeël nog erg jong was en dat Channa daarom aan Eli vroeg of hij extra op hem wilde letten.

27. Voor dit kind heb ik gebeden – Zeg niet: dit kind zal sterven en u zal een ander kind worden gegeven (*Rasji*). De Talmoeed in Berachot 31b vertelt verder: Toen Channa tegen het doodvonnis van Eli protesteerde, beloofde hij haar een ander kind, waarop Channa zei: „Alstublieft, mijn heer, ik heb voor *dit* kind gebeden, niet voor een ander kind.”

28. Ik heb hem voor Hasjem bestemd – Dit volgt de interpretatie van Jonatan.

Lett.: **Ik heb hem ook aan Hasjem uitgeleend** – Zoals iemand een voorwerp aan zijn heer leent of zoals hij hem zijn zoon uitleent om hem te dienen (*Rasji*). *Radak* vertaalt: Ik geef Hem terug wat ik van Hem gevraagd heb.

Hij is gewijd aan Hasjem – Dus u heeft niet het recht hem te straffen, want Hasjem heeft hem van mij geleend en Hij moet hem aan mij teruggeven (*Rasji*).

En hij wierp zich ter aarde – Sjmoeël, en sommigen zeggen: Elkana (*Rasji*). Volgens *Metsoedat David* was het Eli die zich ter aarde wierp, uit dank dat zijn gebed voor Channa verhoord was.